

GRENSNUT

Mondiale waardeketens en de nieuwe economie

M.P. TIMMER

MONETAIR

QE geen zichtbaar
effect op economisch
herstel in Europa

B.B. VAN MARLE EN C.G. DE VRIES

GESCHIEDENIS & DENKEN

Liefde
en economie

E.E.C. VAN DAMME

SOCIALE ZEKERHEID

Lagere toeslag
leidt tot lagere kwaliteit
kinderopvang

Y.E. AKGÜNDÜZ, E.L.W. JONGEN,
P.P.M. LESEMAN EN J. PLANTENGA

En... de kennisveroudering van Barbara Baarsma

ECONOMENTOP

Economentop 40 2015

De Economentop 2015 is weer fascinerend en biedt een kijkje achter de schermen van de ivoren torens van economisch Nederland. Wie zijn de besten en welke faculteit versterken ze? Nieuwkomers blijken zich met steeds exotischere onderzoeksvragen bezig te houden en er zijn opvallend veel toppers afwezig omdat ze in het buitenland aan de slag zijn gegaan.

**SANDRA
PHILIPPEN**
Hoofdredacteur ESB

Hij is er weer. De Nederlandse Economentop 40. Menig econoom zit met kloppend hart op de bank, heeft zojuist het folie van zijn of haar *ESB* afgescheurd en bladert snel door, op zoek naar deze top. En het loont de moeite, ook al staat de econoom er zelf niet in, het is weer een mooie lijst vol met verrassingen en nieuwkomers. Vaste boegbeelden zijn er ook. Zo zal de aanwezigheid van Daan van Knippenberg, Jan van Ours, Hessel Oosterbeek en Albert Menkveld niemand verrassen, wat niet wegneemt dat het bewondering en respect afdwingt hoeveel academisch uithoudingsvermogen deze economen bezitten.

EXOTISCHE NIEUWKOMERS

Er zijn een handvol jonge nieuwkomers, en wat opvalt zijn hun onderzoeksagenda's. Thomas Buser, een jonge econoom van de UvA, doet indrukwekkend onderzoek naar de impact van biologische kenmerken op voorkeuren. Als u dacht dat dat ongewoon was, kijkt u dan eens naar de onderzoeksvragen die Erik Plug, een andere nieuwkomer, zichzelf stelt en beantwoordt. Hij stelt vragen als: Zijn homo's minder competitiegevoelig? Is er een inkomenseffect wanneer man-

nen vrouwen worden en is dat anders dan wanneer vrouwen mannen worden? Is het arbeidsaanbod van vruchtbare vrouwen anders dan dat van onvruchtbare vrouwen? Net als Buser lijkt Plug gefascineerd door de vraag of economische determinanten door *nature* of door *nurture* gedreven worden. Dan de nieuwkomer Ko de Ruyter. Op het eerste oog een doodnormale hoogleraar marketing. Maar ook hij blijkt exotische vragen te willen beantwoorden met behulp van de neuro-economie. Aan de hand van metingen van de hersenactiviteit probeert De Ruyter te weten te komen wat het inkomenseffect is van het plezier om te winnen en of dit anders is voor vrouwen dan voor mannen.

Toch zijn we niet allemaal
op hol geslagen in de kruisbestuiving
van economie met psychologie,
neurologie en biologie

DE STRIJD DER INSTITUTEN

Wat is hier aan de hand? Zijn dit uitbijters of is dit het topje van een ijsberg van een nieuw soort onderzoek? Ik vermoed het laatste, want deze economen slijten hun werk in de tijdschriften die aangeven wat de nieuwe vragen zijn die de economische wetenschap probeert te beantwoorden.

Toch zijn we niet allemaal op hol geslagen in de kruisbestuiving van economie met psychologie, neurologie en biologie. René van den Brink en Arthur Attema zijn nieuwkomers die zich richten op de aloude ambachten der economische wetenschap: speltheorie en verdisconteringsvraagstukken. Toch hebben ook zij zo nu en dan de neiging

tot een rareiteit, zoals de vraag of een econoom zichzelf een arm zou afhakken voor een publicatie in de *American Economic Review*!

ZIJ DIE ERUIT VIELEN

Wat u niet ziet in deze Top 40, is dat maar liefst elf economen eruit vielen omdat zij niet voor ten minste een halve fte (in totaal) aan een Nederlandse instelling verbonden zijn (kader 1). Dit zijn Nederlandse economen die voor

De economentop 40

TABEL 1

	Auteur	score	aantal publicaties 2010-2014	huidige affiliatie
1	van Knippenberg, Daan	26.695	15	EUR
2	Wagner, Wolf	25.677	15	EUR
3	Oosterbeek, Hessel	25.626	15	UvA
4	Abbring, Jaap H.	20.397	4	UvT
5	Pieters, Rik	19.044	15	UvT
6	Koopman, S. J.	18.799	15	VU
7	van Soest, Arthur	16.208	14	UvT
8	Kok, Nils	15.94	15	MU
9	van der Klaauw, Bas	15.889	15	VU
10	van Ours, Jan C.	15.852	15	UvT
11	Verhoef, Erik	15.612	15	VU
12	Beetsma, Roel	15.38	15	UvA
13	van Ommeren, Jos	14.893	15	VU
14	Renneboog, Luc	14.545	15	UvT
15	Spalt, Oliver	14.485	5	UvT
16	Huizinga, Harry	14.054	7	UvT
17	Wakker, Peter P.	13.78	15	EUR
18	Werker, Bas J. M.	13.369	7	UvT
19	Gijsbrechts, Els	12.912	11	UvT
20	Gautier, Pieter	12.768	8	VU
21	Van Dijke, Marius ¹	12.755	15	EUR
22	Bulte, Erwin	12.592	15	WUR
23	Lucas, Andre	12.569	11	VU
24	Menkveld, Albert J.	12.293	6	VU
25	Giuliodori, Massimo	12.239	10	UvA
26	Verwijmeren, Patrick	11.956	11	EUR
27	Driessen, Joost	11.907	6	UvT
28	Alessie, Rob	11.884	15	RUG
29	Herings, P. J. J.	11.87	15	MU
30	Buser, Thomas	11.79	4	UvA
31	van Dijk, Dick	11.341	15	EUR
32	Lindeboom, Maarten	11.288	13	VU
33	Leeflang, Peter	11.217	15	RUG
34	Plug, Erik	11.208	4	UvA
35	Bronnenberg, Bart	11.195	9	UvT
36	van den Berg, Vincent	11.195	11	VU
37	de Ruyter, Ko	11.145	15	MU
38	Sonnemans, Joep	11.121	13	UvA
39	van den Brink, Rene	11.071	15	VU
40	Attema, A. E.	11.011	15	EUR

het overgrote deel van hun aanstelling aan buitenlandse faculteiten werkzaam zijn. Rick van der Ploeg bijvoorbeeld, die baanbrekend werk verricht aan de University of Oxford aangaande milieu-economische vraagstukken. Als hij werk van gelijkwaardige kwaliteit zou leveren aan een Nederlandse faculteit zou hij helemaal bovenaan hebben gestaan.

Voorals de Tilburg University zal flink balen van het vertrek van maar liefst vijf economen die namens Tilburg in de top hadden gestaan als ze onlangs niet naar een buitenlandse faculteit waren gegaan. Tilburgse economen als Thorsten Beck, Steven Ongena en Stefan Trautmann hadden Tilburg nog wat verder kunnen opstuwten in de vaart der volkeren. Voor het bereiken van de top van de Institutentop (tabel 2) maakt het niet uit: Tilburg staat bovenaan.

Als u dacht dat een publicatie als 'Your right arm for a publication in AER?' een weergave is van een levensgevaarlijke (letterlijk) competitiedrang onder economen die alles doen om te scoren, dan kent u de strijd der instituten nog niet.

Minstens zo belangrijk als de Economentop is de Institutentop. Decanen zitten weliswaar meerdere keren per jaar braaf bijeen om gezamenlijke problemen aan te pakken – zoals kwalitatief goed onderwijs, Nederland economisch op de kaart zetten in het buitenland en netelige integriteitskwesies en schandaaltjes in het academisch onderzoeksproces oplossen – maar onder die gezamenlijkheid woedt een stevige strijd om onderzoeksgelden, studentenaantallen en talentvolle onderzoekers. Wat dat laatste betreft toont de Institutentop wie er waar staat op de rots.

De Institutentop telt de totale impactscore van de artikelen die in de afgelopen vijf jaar uit die instituten voortkwamen. Het is een maatstaf voor de grootte van de stempel die een faculteit wereldwijd weet te zetten met hun onderzoeksbevindingen. Je zou kunnen argumenteren dat kleinere faculteiten met minder personeel ook een minder groot stempel kunnen zetten. Dat is waar, maar een relatieve impactmaat naar faculteitsomvang leek ons nogal oninteressant.

De resultaten lijken op de eerdere uitkomsten. Steeds strijden Tilburg en Rotterdam met elkaar om de eerste plek. Saillant detail is dat Tilburg met bijna 250 publicaties minder toch een hogere score weet te halen dan Rotterdam.

Institutentop

TABEL 2

Instituten	totale impact score	aantal artikelen per instituut
1 UvT	897.86	910
2 EUR	856.321	1154
3 UvA	568.403	640
4 VU	509.497	653
5 UM	475.621	686
6 RUG	416.25	676
7 UU	209.244	401
8 RUN	80.786	166

Ook in de Economentop zie je de overmacht van Tilburg ten opzichte van Rotterdam terug. Zeven Rotterdammers tegenover elf Tilburgers bereiken de top. Eigenlijk is het ook verbazingwekkend dat de VU niet hoger eindigt in de Institutentop. Terwijl deze universiteit wel tien economen

in de top 40 heeft en de UvA zes, delft de VU toch het onderspit. Voor zover we op basis van deze gegevens kunnen gissen naar de facultaire strategie, lijkt de VU in te zetten op minder maar betere economen.

De telmethode

KADER 1

Voor het berekenen van de scores en het samenstellen van de Economentop 40 wordt gebruikgemaakt van de database 'Web of Science' van Thomson Reuters voor de periode 2010–2014.

Geteld worden alleen artikelen die zijn verschenen in een tijdschrift binnen het domein 'Economie' waarvan ten minste één auteur op het moment van publiceren een affiliatie had met een Nederlandse universiteit. Het domein 'Economie' is voor deze Top gedefinieerd als alle tijdschriften die voorkomen op de Tinbergen Journal List (www.tinbergen.nl) of de toptijdschriften op de ERIM Journal List (www.irim.eur.nl, alleen categorie P* en P). Alle andere documenttypen in 'Web of Science' worden niet meegeteld.

De score van ieder individueel artikel wordt bepaald aan de hand van de gemiddelde Article Influence Score (AIS) van het tijdschrift in de periode 2010–2014 en wordt gewogen voor het aantal auteurs.

De volgende formule is gebruikt om de score van ieder individueel artikel te bepalen:

$$P_i = W_{(auteur)} \times W_{(influence)}, \text{ met } P_i = \text{de score van artikel } i$$

$$W_{(auteur)} = \text{het gewicht van de auteur volgt uit de breuk van } 2 / (1 + \# \text{ auteurs})$$

$$W_{(influence)} = \text{de gemiddelde AIS van het tijdschrift in de periode 2010–2014}$$

Om de totaalscore per wetenschapper te bepalen zijn de scores van zijn/haar vijftien hoogst scorende artikelen gesommeerd. Ten slotte zijn de wetenschappers met een kleinere Nederlandse aanstelling dan 0,5 fte uit de resulterende ranglijst verwijderd. De eerste veertig posities op de uiteindelijke ranglijst vormen gezamenlijk de Nederlandse Economentop 40 voor 2015. Om de score per instituut te bepalen is ieder artikel op basis van de affiliatie-informatie van de auteurs in 'Web of Science' toegewezen aan een of meer instituten. Vervolgens zijn de scores van alle artikelen van een instituut gesommeerd, waarbij ieder artikel maximaal één keer per instituut is meegeteld. Artikelen met auteurs van verschillende instituten zijn bij alle relevante instituten meegeteld. De resulterende ranglijst vormt de Nederlandse Institutentop voor 2015.

De auteur dankt Pieter Vreeburg (Erasmus School of Economics) voor het samenstellen van de top.

WINNEN OF SAMENWERKEN

Lex Borghans stelde onlangs in zijn blog op economie.nl dat economen niet willen winnen maar dat zij willen samenwerken. Deze Economentop 40 zal zeker het willen winnen niet ontmoedigen, maar of de waslijst aan negatieve externaliteiten die hij noemt zich voordoet door de aanwezigheid van deze top, dat vraag ik mij af. Borghans wijst op het gegeven dat onderzoekers zullen proberen elkaar te slim af te zijn en minder open praten over onderzoek.

Wellicht een mooi idee om dit eens te onderzoeken, nu er toch een trend lijkt onder economen om zichzelf en

Saillant detail is dat Tilburg met bijna 250 publicaties minder, toch een hogere score weet te halen dan Rotterdam

hun eigen gedrag tot onderzoeksdomein te verklaren. Wat is het effect van de Top op de toppers? Zowel het erin staan als het eruit zijn gevallen kan hun gedrag en hun welzijn beïnvloeden. Je zou hen moeten vergelijken met de mensen die er net niet inkwamen of met hen die eruit moesten omdat ze niet voldeden aan alle criteria.

Eigenlijk zou je bij deze effectmeting ook moeten variëren met de publicatie van de Institutentop. Mijn hypothese zou dan zijn dat het de Top 40 weliswaar de individuele scoringsdrift aanwakkert, maar dat de Institutentop juist aanzet tot samenwerking en intensieve kennisuitwisseling. Tenminste, als dit nog steeds de ingrediënten zijn voor het behalen van baanbrekende resultaten.